

رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران برنامه‌ای به منظور بحث و بررسی پیرامون «تاریخ فلسفه اسلام» با همکاری دانشکده فلسفه بلگراد در روز ۲۵/۱/۷۷ در یکی از سالن‌های دانشکده مذکور برگزار کرد.

در این جلسه علاوه بر تعداد کثیری از دانشجویان رشته فلسفه، که این سخنرانی بخشی از برنامه درسی آنها به‌شمار می‌آید، معاون دانشکده و تنی چند از استادان برجسته فلسفه نیز حضور داشتند. در آغاز سخنرانی دکتر استوان ایلیچ، استادیار جامعه‌شناسی این دانشکده، که چندی قبل برای مدت یک‌ماه در دوره ایران‌شناسی در ایران شرکت کرده بود، ضمن خوش‌آمدگویی توضیح مختصری در مورد ایران و وضعیت کنونی جامعه و فرهنگ ایران داد.

سپس رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در بلگراد در مقدمه سخنان خود به اهمیت تبادل فکر، اندیشه و فرهنگ به عنوان عامل مهم برای درک متقابل و تفاهم بیشتر ملت‌ها اشاره کرد.

آنگاه وی در خصوص منشأ فلسفه اسلامی و عوامل و عناصر تشکیل‌دهنده این فلسفه توضیحات مسوطی ارائه کرد. وی در بخش دیگری از سخنان خود به تاریخچه فلسفه اسلامی، چگونگی ارتباط آن با فلسفه یونانی، تأثیرپذیری فلسفه یونانی از اندیشه‌های دینی مشرق‌زمین و بخصوص ایران قبل از اسلام اشاره کرد. وی همچنین اضافه کرد: «با روی‌کارآمدن امپراطوری روم شرقی و ممنوع‌شدن تدریس فلسفه غرب، فلسفه در مغرب زمین سیر نزولی پیدا کرد؛ در حالی که در دنیای نوشکفته اسلام، فلسفه و سایر علوم به سرعت رشد می‌کرد.»

رایزن فرهنگی ایران در بلگراد در ادامه سخنان خود گفت: «اسلام به دلیل ویژگی‌های خود در آغاز ظهور، بسیار سریع ملل و اقوام زیادی، من جمله ایران و کشورهای شرقی را به سوی خود جذب کرد. وی در بخشی دیگر از سخنان خود افزود: «ظهور اسلام با خود نهضتی را به دنبال داشت که از آن به عنوان «نهضت ترجمه» نام می‌برند. در طول این نهضت اگر نگوئیم همه، اکثر آثار برجسته علمی و من جمله فلسفی جهان آن روز به زبان عربی یعنی زبان اسلام ترجمه شد. در همین ارتباط آثار فلاسفه شهیر یونانی از قبیل ارسطو و افلاطون نیز به سرعت ترجمه شد.»

وی سپس با ردّ نظر مورّخین و شرق‌شناسانی که فلسفه اسلامی را استمرار و تقلید فلسفه یونان باستان می‌دانند، به تفاوت فاحش این دو فلسفه اشاره نمود.

وی در بخش دیگری از سخنرانی به نفوذ دانش و فلسفه اسلامی به اروپا و غرب از طریق اندلس (اسپانیای آن روز) که بخشی از قلمرو اسلام بود اشاره کرد. سپس به تحولات فلسفه در درون جامعه اسلامی و ظهور فلاسفه مهم اسلامی - ایرانی از جمله فارابی، سهروردی، صدرالمطالین و ... اشاره نمود و در مورد هر کدام از این فلاسفه و مکاتب فلسفی اسلامی نیز توضیحاتی ارائه نمود. وی به ظهور ملاصدرا و مکتب فلسفی «حکمت متعالیه»، که ترکیبی از اندیشه فلسفی افلاطون و ارسطو، اندیشه‌های قرآن و مکاشفات عرفانی بوده، اشاره نمود.

در بخش پایانی برنامه، دانشجویان برخی از اساتید حاضر در جلسه سؤالاتی را مطرح کردند که به تمامی آنها پاسخ‌های مسوطی داده شد.

در خاتمه جلسه نشست کوتاهی با حضور رییس دانشکده فلسفه دکتر بسوگدانوویچ. رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چند تن از اساتید رشته‌های فلسفه، اخلاق و جامعه‌شناسی برگزار شد. در این دیدار ضمن تبادل نظر برای اجرای برنامه‌های دیگر در آینده، رییس دانشکده و اساتید حاضر از کیفیت مباحث ارائه شده و استقبال دانشجویان از برنامه اظهار رضایت و خرسندی کردند.

بحث پیرامون تاریخ فلسفه اسلام